

„А МАТИ ЖДЕ ДОДОМУ СИНА...”

Хатина над шляхом — невеличка, стара, поряд — цегляний будинок: ніяк не можуть новобудову закінчити, аби в неї переселитися. Сини й дочки розлетілися по світу, навряд чи згодиться хто з дітей покинути місто і повернутися в рідне село. Хіба для

липня 1983 року повідомляю, що рядовий оператор протитанкового взводу першого мотострілецького батальйону М. В. Миколайчук знаходився на бойовому чергуванні на опорному пункті висоти 2016. В 11—00 з дозволу старшого спустився з опорного пункту за дровами, однак ні через півтори, дві години не повернувся. Були організовані шість пошукових груп, пошуки проводились цілодобово, але результатів не дали. Були прочесані всі найближчі населені пункти, військові частини, маршрути. На 10 серпня 1983 року ніяких даних не маємо. Матеріали розслідування дають основу визначити рядового як безвісти пропавшого».

Мати. Кому ще в житті довелось пережити більше? Вона витримала перший удар. Хоч і захворіла

Ми нарахували 17 від- сівця цього року привіз повідей. Найбільш болюче, військовий комісар знак

15 лютого — річниця виводу радянських військ з Афганістану. А біль афганський не стихав. Ждуть солдата у Сторожеві, кладуть квіти до могил у Корці, Користі, Річках, Н. Корці. Своему учневі, який загинув на афганській спаленій землі, присвятила немало віршів вчителька Є. В. Гичун з Річок. Пропонуємо один з них.

Падає час перед пам'яттю ніць.
Знову в душі щось клекочється.
Знову в щоденність вривається мить,
Мить, в яку вірять не хочеться.

Знову веде мене пам'ять туди,
Де серед квітів і зелені
Чорна плита надмогильна стоїть,
Вкрита плакучими вербами...

Білі сніжинки змітаю з плити,
Серце палає від дотику.
За безпорадність ти нас прости,
Милій, хороший наш хлопчику!

що в жодній не відчуває-

«Воїну . Інтернаціоналі- ту».

Мати береже їх. І вірять, що сама прищепить нагроду на груди так довго ждаєму сину.

Тому й відмовила сельчанам, коли їй пропонували поставити пам'ятника Миколі: «Він живий, я вірю. Не пропускаю жодної передачі про Афганістан. Молюся на Горбачова та Наджибулу, аби скоріше вирішили наші болі, плакала від радості, коли бачила по телевізору двох наших хлопців, які після стількох років повернулися додому. І мій мусить повернутися».

Прощаємося з матір'ю. Вона виходить аж на вулицю, дякує, що відвідали і просить: «Ви ж не пийте, що Микола загинув».

Живий він».

Ми віримо в це, Софіє Прокопівно! І будемо ждати Вашого сина разом з Вами.

(Прес-група молодіжної сторінки «Факт»).
Фотографій у матері мало. Немає й такої, де б син був у військовій формі. Тож вибрали ту, де Микола ще шістнадцятирічним.

Часто Софія Прокопівна виходить до шляху, що пролягає повз обійстя. І це фото робили не для сюжету. Неподалік гніздяться дєлеки. Вони ж бо провісники щастя у домі... Як хочеться, щоб народне повір'я справдилось, і до хатини Миколайчуків воно повернулося!

Фото А. Павловського.

Микола буде, як повернеться...

«Прошу повідомити В. А. Миколайчука, що проживає в селі Сторожів Корецького району, про те, що його син, оператор рядовий Миколайчук Микола Володимирович, 1964 року народження, пропав безвісти 2 травня 1983 року».

(З повідомлення у Корецький райвійськкомат).

Софія Прокопівна витирає сльози, запрошує сідати розповідає. Микола — третій в сім'ї Миколайчуків з шести дітей. Закінчив Морозівську десятирічку, вчився на водія у районній автошколі.

І служба. Потім — Афганістан...

Звідти було три листи, жати зберегла два.

«Із солдатським привітом ваш син і брат Коля. Служба йде нормально.

Погода тут не дуже добра — то сонце, то дощ...» (19 березня).

«Живий, здоровий, чого і вам бажаю. Спасибі за листи. Зараз ми в горах у «секреті», охороняємо свій батальйон, що знаходиться в долині. Тут вже також весна. Що там у рідному селі?..» (4 квітня).

На початку літа по селу пішла чутка, що Миколайчуків Микола пропав безвісти. Мати нічого не знала. І згодом тодішній військкомат Г. В. Дегілевич підтвердив чутки. Мати піше у військову частину і отримує відповідь за підписом її командира Кошкіна:

«На ваш запит від 19

тяжко, що й лікарі не мали надії на одужання. Пішла на пенсію — працювати вже не могла. І писала, писала скрізь з проханням, слізьми: допоможіть знайти сина!

Переглядаємо відповіді. Лист з Міністерства оборони переслали в управління Туркестанського військового округу, звідти повідомили, що «його уважно розглянуто». Йдеться знову про відоме, і дописано, що додаткові дані про долю сина буде повідомлено через військкомат. (26 грудня 1984 року).

З військової прокуратури теж безнадійно: «Даних про загибель немає».

Відповіді від 1 листопада, 2 грудня 1985-го: «Розшуки продовжуються. Заходи ускладнюються необхідністю їх проведення за кордоном...»

«По вашому листу проведена перевірка. 2 травня М. В. Миколайчук зник з сторожового поста, що знаходився у відриві від підрозділу...»

«Не маємо можливості повідомити через відсутність дійсних даних про його долю».

11 грудня 1986 року: «Серед тих, хто загинув, тіло не знайдене».

Фрази, що повторюють страшне повідомлення. А вона так чекає кожної відповіді з надією: а, може, в цій щось буде...

Бо вірять: син живий. Навіть після жорстокої відповіді, отриманої 9 червня 1986 року від прокурора військової частини Полякова: «Даних немає. 2 травня рядовий Миколайчук самовільно (підкреслено нами — пресгрупа) залишив пост і з тих пір нових даних про його місцезнаходження чи загибель немає...»

тільки хоч якого б співчуття, розуміння болю матері, яка турбувалася за найдорожче — свого сина. Але ж врешті-решт: не вона його послала в Афганістан! Лише з газети «Правда» по-людському спромоглися відповісти згорьованій матері.

В кінці грудня минулого року з сином Анатолем ідуть до Москви на Всесоюзний з'їзд матерів і рідних військовослужбовців, які пропали безвісти в Афганістані. Їх було більше трьохсот — вистражданих горем, тих, котрі не змирилися з страшними звістками.

Набачилася, наслухалася.

З влацистю розповідає Софія Прокопівна, що не забувають їх у колгоспі, сільській Раді, завжди готові піти на поміч, а поїздки у Москву оплатило правління місцевого господарства. Не забували сім'ї Миколайчуків у районі, покійний перший секретар райкому партії В. А. Павлень навідувався не раз, райвійськкомат В. М. Шевченко не забуває про них.

Все пам'ятає мати. Як ріс Микола — тихий, спокійний, серед дітей — найсмирніший. А односельць Іван Бугайчук (працював на колгоспному тракторі разом з Миколою) часто повторював: «Який у тебе, Софіє, хлопець славний, роботящий. Ото працював би увесь день, коли обіду в кабину не принесу — і далі робитиме...»

Як прийде з роботи — перш за все лад дасть у хаті (батьки часто затримувалися в колгоспі), аж вже тоді за вечерю сяде...

На столі перед нами грамота Президії Верховної Ради СРСР від 28 грудня 1988 року — нагорода сину. А на початку

